

บทที่ ๑

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาคือระบบเสียงที่เปล่งออกมาโดยมนุษย์กลุ่มหนึ่ง ซึ่งใช้เสียงนั้น ๆ คึกค่อสังสร
เพื่อดำเนินชีวิตในสังคมของเรา John B. Carrol กล่าวไว้ว่า

A language is a structured system of arbitrary vocal sounds and sequences of sounds which is used, or can be used, in interpersonal communication by an aggregation of human beings, and which rather exhaustively catalogs the things, events and processes in the human environment?

การศึกษาโครงสร้างของภาษาเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอนภาษา วิทยาการ
ของการศึกษาภาษาแบบใหม่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการสอนภาษา โดยเฉพาะ
การสอนภาษาต่างประเทศ นักภาษาศาสตร์โคคิควิธีการสอนภาษาต่างประเทศตามหลักภาษา
ศาสตร์ โดยยึดหลักว่า ภาษาทุกภาษาย่อมมีระบบโครงสร้างของตนเองและไม่ซ้ำกัน ดังนั้น
ในการสอนภาษาหนึ่งให้แก่ผู้ที่ใช้อีกภาษาหนึ่ง จะต้องยึดหลักเปรียบเทียบระบบเสียง โครง
สร้างทางไวยากรณ์ และศัพท์ของทั้งสองภาษา คือภาษาของผู้เรียน และภาษาที่จะเรียน เพื่อ
ให้พบสิ่งที่ปัญหาเฉพาะแก่ผู้เรียนชาตินั้น ๆ นอกจากนี้ บทเรียน คำกริยา และคู่มือครู ก็ต้อง
สร้างขึ้นจากการเปรียบเทียบระบบของสองภาษา เช่น การสอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทย
หรือการสอนภาษาไทยให้แก่คนไทยต่างประเทศ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในลักษณะโครงสร้าง
ของภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี แล้วนำภาษาทั้งสองมาเปรียบเทียบกัน เพื่อค้นหา
สิ่งที่ปัญหาสำหรับนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย Robert Lado
กล่าวไว้ว่า

John B. Carroll, The Study of Language (Cambridge, Mass.:
Harvard University Press, 1961) หน้า ๑๐

We can predict and describe the patterns that will cause difficulty in learning and those that will not cause difficulty by comparing systematically the language...to be learned with the native language...of the student.

การศึกษาค้นคว้าและวิจัยภาษาไทยตามหลักภาษาศาสตร์ ได้เริ่มขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้ริเริ่มศึกษาภาษาไทยตามหลักภาษาศาสตร์คือ Mary R. Haas นักภาษาศาสตร์อเมริกัน โดยได้รับความร่วมมือจากสมาคมภาษาศาสตร์แห่งอเมริกา ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับภาษาไทยไว้ ๔ เล่ม^๑

ใน ค.ศ. ๑๙๕๔ Richard B. Noss นักภาษาศาสตร์อเมริกัน ได้วิเคราะห์ไวยากรณ์ของภาษาไทย^๒ ขึ้น

^๑Robert Lado, Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1957) หน้า Vii

^๒Mary R. Haas and Heng R. Subhanka, Spoken Thai (New York: Henry Holt and Company, 1945).

Mary R. Haas, Thai Reader (Washington, D.C.: The American Council of Learned Societies, 1954).

Mary R. Haas, Thai Vocabulary (Washington, D.C.: The American Council of Learned Societies, 1955).

Mary R. Haas The Thai System of Writing (Washington, D.C.: The American Council of Learned Societies, 1956).

^๓Richard B. Noss, "An Outline of Siamese Grammar" (Unpublished Ph.D. dissertation, Yale University, New Haven, 1954).

ผู้ที่ริเริ่มวิเคราะห์ระบบเสียงในภาษาไทยตามหลักภาษาศาสตร์คือ นางสาวฟุ้งเฟื่อง
เครือตราฐ วิเคราะห์ระบบเสียงในภาษาไทยเปรียบเทียบกับระบบเสียงในภาษาอังกฤษ^๕

ใน ค.ศ. ๑๙๖๑ นางสาวเฉลา ไชยรัตน์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์คุณวุฒิศึกษาระดับ
โทเกี่ยวกับไวยากรณ์ของภาษาไทยเปรียบเทียบกับไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษ โดยใช้ทฤษฎีการแปรรูป
ประโยค (Transformation Theory)^๖

ใน ค.ศ. ๑๙๖๒ นางสาววิจิตร ฉันทะวิบูลย์ (นางวิจิตร ภาณุพงศ์) ได้เขียน
วิทยานิพนธ์คุณวุฒิศึกษาระดับโทเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประโยคที่ใช้ในการสนทนาในภาษาไทยสมัย
ใหม่^๗

ใน ค.ศ. ๑๙๖๓ นายอุดม วโรตมสิขหัตถ์ ได้วิเคราะห์ไวยากรณ์ของภาษาไทย
โดยใช้ทฤษฎีการแปรรูปประโยค (Transformation Theory)^๘ ในปีต่อมา

^๕Foongfuang Kruatrachue, "Thai and English: A Comparative Study of Phonology for Pedagogical Applications" (Unpublished Ed. D. project report, Indiana University, Bloomington, 1960).

^๖Chalao Chaiyaratana, "A Comparative Study of English and Thai Syntax" (Unpublished Ph. D. dissertation, Indiana University, Bloomington, 1961).

^๗Vichintana Chantavibulya, "Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai" (Unpublished Ph. D. dissertation, University of London, London, 1962).

^๘Udom Warotamasikkhadit, "Thai Syntax: An Outline" (Unpublished Ph. D. dissertation, University of Texas, Austin, 1963).

Richard B. Noss ได้วิเคราะห์ไวยากรณ์ไทยอีกครั้งหนึ่ง^๕

ใน ค.ศ. ๑๙๖๕ นางสาวพรณี ฐระวณิช (นางพรณี สาคกริก) ได้เขียนวิทยานิพนธ์ชั้นบัณฑิต วิเคราะห์ระดับเสียง การเน้น การหยุดของภาษาไทย และเปรียบเทียบกับการออกเสียงสูงต่ำเป็นทำนองเสียงขั้นพื้นฐานของภาษาอังกฤษ (basic intonation patterns)^{๑๐}

ข้อความของปัญหา

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงแบบประโยคคำถามและคำคอมที่ไร้ทुकในภาษาไทย

ความมุ่งหมายในการวิจัยนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาแบบของประโยคคำถามและคำคอมในภาษาไทย โดยพิจารณาถึงวิธีตั้งคำถามประเภทต่าง ๆ และวิธีคอมเพื่อให้สอดคล้องกับคำถามแต่ละประเภท และรวบรวมไว้ตามลักษณะของคำถามและคำคอมแต่ละประเภท ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ โดยนำระบบคำถามและคำคอมในภาษาไทยไปเปรียบเทียบกับของภาษาอังกฤษ เพื่อค้นหาสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนไทยในการเรียนภาษาอังกฤษ

^๕ Richard B. Noss, Thai Reference Grammar (Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 1964).

^{๑๐} Panninee Rudaravanija, "An Analysis of the Elements in Thai That Correspond to the Basic Intonation Patterns of English" (Unpublished Ed.D. Project report, Teachers College, Columbia University, New York, 1965).

สำหรับคำลงท้ายแสดงคำถาม (หรือ โหม) มีไต่กล่าวไว้โดยเฉพาะ นอกจากกล่าวถึงคำตอบไว้ในเรื่อง "ประติศญาวิเศษณ์"^{๑๕} ว่าเป็นคำวิเศษณ์ที่แสดงการรับรองในเรื่องเรียกขานและโต้ตอบ เช่น จำ เจ้าชา เจ้าคะ ไวย ขอรับ ขอรับกระผม และกล่าวไว้ตอนท้ายว่า ถ้าเป็นความโต้ตอบกัน เช่นถามว่า "ท่านเป็นทหารหรือ" คำตอบจะเป็น "ขอรับ ผมเป็นทหาร" หรือ "ผมเป็นทหาร ขอรับ"

นายกำชัย ทองหล่อ ก็ไต่กล่าวถึงคำแสดงคำถามไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย^{๑๖} ในหัวข้อเดียวกัน แต่เพิ่มคำ โหม และ หรือ เข้าในจำพวก "ปฤจฉาวิเศษณ์" และยกตัวอย่างว่า สิ่งใดอยู่ในตู้ ท่านโหม ท่านหรือ เป็นผู้เก็บนาฬิกาได้

นางสาวเฉลา ไชยรัตน์ กล่าวถึงคำถามคำตอบไว้ในวิทยานิพนธ์ ชุมชนปฏิบัติ เรื่อง "A Comparative Study of English and Thai Syntax" ^{๑๗} แยกคำถามออกเป็นประเภทที่ใช้ Question markers (หรือ โหม) ประเภท Tag questions (จริงโหม ถูกโหม ไซโหม) ประเภท Adverbial questions (ทำไม เมื่อไร อย่างไร เท่าไร ที่ไหน) และ Wh. questions (ใคร อะไร โหน) แต่การวิเคราะห์ทั้งหมดใช้ทฤษฎีการแปรรูปประโยค (Transformation theory) ซึ่งแตกต่างกับการวิจัยครั้งนี้ เพราะการวิจัยนี้ใช้วิธีการนำคุณค่าแห่งหน้าที่ของคำแสดงคำถามในประโยค และดูความสัมพันธ์ของคำเหล่านี้กับคำอื่น ๆ ในประโยค

นางสาววิจิตร ณัฒะวิบูลย์ (นางวิจิตร ณัฒะวิบูลย์) กล่าวถึงคำถามคำตอบไว้ในวิทยานิพนธ์ ชุมชนปฏิบัติ เรื่อง "The Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai" ^{๑๘} ในหัวข้อเรื่องย่อยว่า

^{๑๕} เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๕

^{๑๖} กำชัย ทองหล่อ หลักภาษาไทย (พระนคร ๒๔๕๕) หน้า ๓๐๘ - ๓๐๙

^{๑๗} Chalao หน้า ๒๖ ๓๒ ๓๐ ๒๑ ๒๓ และบทที่ ๔

^{๑๘} Vichintana หน้า ๒๔๑ - ๓๕๕

"Sentence Operating Within the Context of Interrogation"
 จักคำถามอยู่ในประโยคที่เรียกว่า "Cataphoric Sentences" และจักคำคอมอยู่ใน
 ประโยคประเภทที่เรียกว่า "Anaphoric Sentences" ตัวอย่างเช่น

Cataphoric Sentences

ใครเขาเบียร์มั้ง
 เขาเคยมาที่นั่นแล้วหรือ

Anaphoric Sentences

นึกคงเขา
 คงเคยแล้วกระมัง

Richard B. Noss กล่าวถึงคำถามคำตอบไว้ใน Thai Reference Grammar " จักคำ ไหน และ หรือ อยู่ในจำพวก Sentence particles จักคำ ทำไม อย่างไร เมื่อไร ที่ไหน และ เท่าไร อยู่ในพวก Complementive จักคำ ใคร อะไร อยู่ในพวก General pronouns และจักคำ ก็ อยู่ในพวก Partitive numeral ส่วนคำตอบรับ อ้อ ยิ่ง เมื่อ กรรม กะ จ๊ะ เรียก Response.

นางสาวพรรณฉวี ทุระวณิช (นางพรรณฉวี สาคกริก) ได้กล่าวถึงคำถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำลงท้าย (particles) ชนิดอื่น ๆ ในคำนำระดับเสียง ไว้ในวิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท เรื่อง "An Analysis of the Elements in Thai That Correspond to the Basic Intonation Patterns of English" ตัวอย่างเช่น ประโยคคำถาม "เราซื้ออะไร" ระดับเสียงท้ายข้อความออกค่าง (\) แต่ถามมีคำลงท้ายแสดงความสุภาพ ระดับเสียงท้ายข้อความจะสูงขึ้น (/) เช่น "เราซื้ออะไรคะ"

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคำถามคำตอบที่ไร้ทुकในภาษาไทยนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษา
 โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาไทย ขอบเขตของการวิจัยจะจำกัดอยู่เพียงประโยคคำถาม

*Noss หน้า ๒๐๘ - ๒๐๙ ๔๕-๔๖ ๑๐๑-๑๑๒ และ ๔๓-๔๔

*Panninee หน้า ๔๑-๔๔ และ ๑๔๓-๑๔๓

แบบต่าง ๆ ที่ใช้พูดในภาษาไทยและการบอกเล่าตามเถื่อนั้น มีได้ครอบคลุมระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ของไทยทั้งหมด

ภาษาไทยที่นำมาศึกษา เป็นภาษาที่ใช้พูดในกรุงเทพฯ เป็นภาษามาตรฐานสำหรับวิทยุกระจายเสียงและสำหรับโทรทัศน์ในสถานศึกษาดัง ๆ ทั่วประเทศ มีได้รวมถึงภาษาถิ่นที่ใช้พูดในภาคต่าง ๆ

คำถามคำตอบที่รวบรวมมาได้ รวบรวมมาจากการสนทนากันระหว่างบุคคลธรรมดาสามัญ มีได้ครอบคลุมถึงคำราชาศัพท์ และภาษาที่ใช้ในวรรณคดี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

แม้ว่าขอบเขตของถาวรวิจัยนี้ จะเพียงเพื่อค้นคว้าและวิจัยแบบคำถามคำตอบที่ใช้พูดในภาษาไทย แต่ต่อที่ค้นพบและเสนอไว้ จะเป็นประโยชน์แก่การเรียน การสอนภาษาในค่านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๑. ครูที่สอนภาษาไทยแก่นักเรียนไทยและนักเรียนค่านประเทศ
- ๒. ครูที่สอนภาษาค่านประเทศให้แก่ักเรียนไทย
- ๓. นักเรียนที่เรียนภาษาไทยและภาษาค่านประเทศ
- ๔. ชาวค่านประเทศที่เรียนภาษาไทย
- ๕. ผู้แต่งค่านร่าสอนภาษาไทยให้แก่ักเรียนไทย และนักเรียนค่านประเทศ และผู้แต่งค่านร่าสอนภาษาค่านประเทศให้แก่ักเรียนไทย

นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มผลงานถาวรวิจัยทางค่านภาษาไทย

การเก็บข้อมูล

ก. แหล่งข้อมูล ข้อมูลได้มาจากถาวรสนทนากันระหว่างบุคคลต่อไปนี้

- ๑. ผู้วิจัยกับบุคคลอื่น
- ๒. เพื่อนนิสิตในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๓. สมาชิกในบ้าน

๔. บุคคลในร้านอาหาร

ข. วิธีการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลใช้วิธีสังเกตจากการสนทนา การตั้งคำถาม แล้วให้ผู้ตอบ แล้วจับบันทึกลงไว้ทั้งคำถามและคำตอบ การสนทนานั้นมิได้สร้างสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่งขึ้นโดยเฉพาะ เป็นการสนทนาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยบันทึกมาตามที่ใด สังเกตมาได้

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

การวิจัยดำเนินเป็นชั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ผู้วิจัยเริ่มสำรวจหนังสือหลักภาษาไทย ศึกษาวิทยานิพนธ์และผลงานที่ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษาไทย ทั้งที่เป็นผลงานของคนไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งใ้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว

ขั้นที่ ๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้เริ่มรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของบุคคล ทั้งกล่าวข้างบนนี้ ตั้งแต่ต้นเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ระยะเวลาหนึ่ง และระยะที่สองเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕ จนถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ การรวบรวมข้อมูลระยะที่ ๒ นี้ เป็นการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากที่ได้เก็บไว้แล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการวิเคราะห์

ขั้นที่ ๓ นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาวิเคราะห์คำถามแต่ละประเภท โดยใช้วิธีพิจารณา ดูตำแหน่งหน้าที่ของคำแสดงคำถามในประโยค และดูความสัมพันธ์ของคำเหล่านั้นกับคำอื่น ๆ ใน ประโยค แยกออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของคำถาม และแยกออกได้เป็นประเภท ดังนี้

ก. คำถามที่จะต้องตอบรับหรือปฏิเสธ ได้แก่คำถามที่ลงท้ายด้วยคำลงท้ายแสดง คำถาม หรือ วิยั้ง วิเปล่า ไหม จริงไหม ถูกไหม ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ รวมทั้ง คำตอบที่ตอบรับและตอบปฏิเสธของคำถามประเภทนี้

ข. คำถามที่ต้องการทราบข้อความหรือรายละเอียดเพิ่มเติมมิใช่ตอบรับหรือตอบ ปฏิเสธเท่านั้น ได้แก่ คำถามที่มีคำแสดงคำถาม ใคร ของใคร อะไร ไหน ทำไม เมื่อไร อย่างไร เท่าไร กี่ รวมทั้งคำตอบของคำถามประเภทนี้

ขั้นที่ ๔ สรุปผลการวิจัย